Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101536

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турянська Наталія Ігорівна
2. Natalia Turianska

Кваліфікація: 221

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0545-9059

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту: 29-12-2023

Спеціальність за освітою: 221 Стоматологія

Місце роботи здобувача: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.613.156

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55

Тема дисертації:

1. Визначення генних поліморфізмів в діагностиці та прогнозуванні хвороб твердих тканин зубів на тлі захворювань тканин пародонту в осіб молодого віку

2. The determination of gene polymorphisms in the diagnosis and prognosis of the diseases of teeth hard tissues during the periodontium diseases in young individuals

Реферат:

1. В дисертації представлено теоретичне обґрунтування і практичне вирішення актуальних наукових завдань: - визначення структури захворювань твердих тканин зубів (карієсу та некаріозних уражень), що виникають на тлі захворювань тканин пародонта, у людей молодого віку (18-25 років) різної статі; - визначення біохімічного фенотипу осіб молодого віку різної статі з захворюваннями твердих тканин зубів (карієсу та некаріозних уражень), що виникають на тлі захворювань тканин пародонта на підставі вивчення в ротовій рідині показників мінерального обміну (Ca, P, Mg, Na, K); - досліджено молекулярно- генетичний профіль осіб молодого віку різної статі з захворюваннями твердих тканин зубів (карієсу та некаріозних уражень), що виникають на тлі захворювань тканин пародонта, проведено аналіз отриманих результатів та на їх підставі

обгрунтувана прогностична цінність генетичних маркерів; - розроблено сучасний підхід до ранньої діагностики захворювань твердих тканин зубів (карієсу та некаріозних уражень), що виникають на тлі захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку (18-25 років) та запропоновано запобіжні заходи до їх прогресування та можливих ускладнень; 2 - визначено клінічну ефективність запропонованих заходів профілактики карієсу та некаріозних уражень, що виникають на тлі захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку (18-25 років). Результатами роботи стала розробка нових схем діагностичних, лікувально-профілактичних заходів із врахуванням індивідуальних молекулярно - генетичних профілів обстежуваних осіб молодого віку для виявлення ризику виникнення некаріозних уражень зубів на етапі передхвороби. Було проведено стоматологічне обстеження з використанням об'єктивних клінічних методів дослідження для визначення із диференціацією карієсу (згідно класифікації Блека з оцінкою за критеріями Рюге) і некаріозних уражень (згідно класифікації Ю.А. Федорова). Були проведені біохімічні та молекулярно- генетичні лабораторні дослідження. На основі отриманих даних зроблено висновок про чіткий зв'язок між генетичою компонентою та виникненням захворювань твердих тканин зубів, а також високий ступінь розповсюдженості захворювань твердих тканин зубів (карієсу та некаріозних уражень), що виникають на тлі захворювань тканин пародонта у осіб молодого віку, що свідчить про низьку ефективність існуючих профілактичних заходів, які використовуються ними у повсякденному житті, що вказує на необхідність оновлення сучасних схем профілактики цих захворювань. За результатами дослідження встановлено кореляційні зв'язки між показниками, що характеризують ступінь тяжкості некаріозних уражень зубів, і об'єктивними пародонтальними індексами. Уточнені системні та локальні фактори ризику, що визначають ступінь тяжкості некаріозних уражень зубів. Також встановлена домінуюча роль генетичних факторів у формуванні фізико-хімічних і морфологічних властивостей емалі зуба у осіб молодого віку, що дозволяє вважати роль спадковості в розвитку карієсу і ерозій зубів суттєвою. 3 Встановлено характер змін мінерального обміну в ротовій рідині, твердих тканинах зубів при некаріозних ураженнях зубів у обстежуваних осіб з захворюваннями пародонта та вивчено їх взаємозв'язки. Під нашим спостереженням знаходилось 274 особи із захворюваннями тканин пародонта та некаріозними ураженнями зубів віком від 18 до 25 років. Всіх обстежуваних осіб було ретельно досліджено з використанням клінічних методів та за допомогою спеціально розробленої анкети- опитувальника (Додаток В). Зокрема, проведено комплексну оцінку гігієни порожнини рота, стану тканин пародонта, зубів і зубних рядів. Обстеження було проведено після добровільної інформованої згоди обстежуваних осіб.

2. The dissertation contains the theoretical basis and practical solution of the recent scientific tasks: - to perform the clinical stomatological examination of young individuals (18- 25 years old) of different sex with the determination of the structure of solid teeth tissues (caries and non-carious lesions) that appear during the periodontium tissues diseases; - to determine the biochemical phenotype of young individuals of different sex with the hard tissue diseases (caries and non-carious lesions) that appear during the 13 periodontium tissues diseases taking into account the mineral exchange indices (Ca, P, Mg, Na, K) and interleukins contents; - to determine the immunological phenotype of individuals of different sex with hard tissue diseases (caries and non-carious lesions) that appear during the periodontium tissues diseases taking into account studying of the mouth pro- and anti-inflammatory interleukins contents; - to investigate the molecular and genetic profile of young individuals of different sex with hard tissue diseases (caries and non-carious lesions) that appear during the periodontium tissues diseases and to analyze the received results and on its basis to confirm the prognostic value of the received markers; to develop the modern approach to the early diagnosis of the hard tissue diseases (caries and noncarious lesions) that appear during the periodontium tissues diseases in young individuals (18-25 years old) and to propose the possible preventive methods prior to its progression and possible complications; - to determine the clinical efficiency of the proposed caries and non-carious lesions prophylactics approaches that appear during the periodontium tissues diseases in young individuals (18-25 years old). The obtained results of the work were the development of new diagnostic schemes and therapeutic and preventive measures considering the individual molecular and genetic profiles of the examined young individuals for risk detection and disease prevention on the pre-disease stage. The dental investigations with the use of objective clinical methods of investigation for the

determination of caries and non-carious lesions presence with their identification according to the classification of Fedorov and classification of Black according to the Rugg-Gunn index were performed. The biochemical, immunological, molecular, and genetic laboratory investigations were performed. Based on the obtained data the conclusion about the robust link between the genetic component and the appearance of the teeth solid tissues was made, also it was concluded that the high distribution level of teeth solid tissues diseases (caries and 14 non-carious lesions) that appear during the periodontium tissue disease in young individuals indicate about the low efficiency of the existing prophylactic approaches that are used in everyday life and all mentioned above indicates about the necessity of the renewal of the modern prophylaxis schemes of such diseases. According to the results of the study, correlations were established between indices characterizing the severity of non-carious lesions of the teeth and objective periodontal indices. The systemic and local risk factors that determine the severity of non-carious teeth lesions were clarified. Also, the dominant role of genetic factors in the formation of physical, chemical, and morphological properties of the teeth enamel in young individuals was established which allows considering the heredity role in caries and teeth erosions development as relevant. The nature of changes in mineral metabolism in the oral fluid, and hard teeth tissues in case of non-carious lesions of the teeth in the examined persons with periodontium diseases was established and their interrelations were studied. There were 274 examined persons under our observation with periodontal tissue diseases and non-carious lesions of the teeth aged from 18 to 25 years. Among them, 76 individuals were selected who had non-carious lesions of teeth during the periodontal tissue diseases (II group) (chronic catarrhal gingivitis and less generalized periodontitis) and during the intact periodontal disease (III group). The control group consisted of 19 individuals with multiple caries during periodontal tissue diseases (group I).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Турянська НІ. Розповсюдженість захворюваності твердих тканин зубів серед студентів. Вісн. проблем біології і медицини. 2017;2(4):253-6.
- Турянська НІ. Поширеність захворювань твердих тканин зубів у осіб молодого віку. Акт. проблеми сучас. медицини. 2017;17(4):221-4.
- Білоклицька ГФ, Копчак ОВ, Ашаренкова ОВ, Турянська НІ. Європейський день здоров'я ясен в Україні 2017. Дент Арт. 2017;(4);42-6.
- Турянська НІ. Віддалені результати впливу лікувально- профілактичних засобів на основі подвійного цинку й аргініну серед студентської молоді м. Києва з ерозіями зубів на тлі захворювань тканин пародонта. Укр. стоматол. альм. 2021(3 Дод):86-7.
- Турянська НІ. Оцінка прогностичної значимості поліморфізмів гена ММР 20 (матриксна металопротеїназа) в виникненні ерозій зубів на тлі захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку. В: Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П. Л. Шупика. 2019;(33):172-81. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpsnmapo_2019_33_22
- Турянська НІ. Оцінка прогностичної значущості поліморфізму гена KLK 4 на можливість виникненні ерозії зубів на тлі захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку. В: Тези 5-го Нац. укр. стоматол. конгр. Стоматологічне здоров'я – 24 інтегральна складова здоров'я нації; 2010 Жовт 18-19; Київ. Сучас. стоматологія. 2019;(4):86.

- Turianska N. Determination of early diagnosis markers for digital tissue on background of periodontal tissue diseases in a young people. Annali d'Italia. 2020;(3):35-7
- Biloklytska GF, Gorgol KO, Turianska NI. MMP20, KLK4, and ENAM genes prognostic significance in the dental erosion development. Annals of Dental Specialty. 2020 Apr-Jun;8(2):86-93.
- Білоклицька ГФ, Турянська НІ. Результати застосування лікувально-профілактичних засобів на основі подвійного цинку та аргініну серед студентської молоді м. Києва з ерозіями зубів на тлі захворювань тканин пародонту з генетичною схильністю до даних захворювань. Collocquium journal. 2021;(9):13-7.
- Білоклицкая ГФ, Турянская НИ. Поражения твердых тканей зубов у молодежи (18-25 лет), в контексте влияния локальных факторов риска на развитие эрозий зубов и кариеса на фоне заболеваний тканей пародонта, а также на фоне интактного пародонта в данной возрастной группе. Spirit time. 2021;(5):6-13.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U0022465

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білоклицька Галина Федорівна
2. Galyna Biloklytska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3039-0500

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 25421377700

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисенко Анатолій Васильович

2. Anatolii Borysenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копчак Оксана Вікторівна

2. Oksana V. Kopchak

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3244-2041

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський медичний університет"

Код за ЄДРПОУ: 16478809

Місцезнаходження: вул. Бориспільська, буд. 2, Київ, 02099, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волосовець Тетяна Миколаївна

2. Tetiana Volosovets

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9950-3748

Додаткова інформація: Scopus Author ID 57215286301

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазур Ірина Петрівна
2. Iryna Mazur

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9075-5041

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57218599968

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Трубка Ірина Олександрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Трубка Ірина Олександрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Серьогіна Наталія Олексіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна